

Dziś w numerze:

Rozprawa przeciwko mordercom
Z.W.M.-owca Stachowiaka w Poznaniu rozpoczęła się

Jedność NARODOWA

Nr 27 (368)

Sobota 1 lutego 1947 r.

Rok IV

Na marginesie bilansu polskich strat wojennych

Cena zapłacona przez nas za ostatnią agresję niemiecką — ważnym argumentem na konferencji londyńskiej

0 20% mniej ludności niż przed wojną
Polska obok ZSRR najbardziej poszkodowanym krajem

Wyjaśnienia wiceministra Wolskiego

Warszawa. W półtora roku po zakończeniu działań wojennych, Biuro Odszkodowań Wojennych przy Prezydium Rady Ministrów ogłosiło komunikat w sprawie wysokości strat wojennych, poniesionych przez Polskę podczas ostatniej wojny. Komunikat ten nabiera nie wykłej aktualności w chwili obecnej, kiedy w Londynie podjęto rozmowy na temat Niemiec.

W związku z tym wiceminister Administracji Publicznej, ob. Władysław Wolski, który sprawnie pociąga nad pracą Biura Odszkodowań Wojennych, udzielił prasy szeregu wyjaśnień. Jego zdaniem odpowiedź na pytanie, jaką cenę zapłaciła Polska za ostatnią agresję niemiecką, będzie ważnym argumentem na rzecz postulatów, które delegacja polska wysunie na konferencji londyńskiej, mamy bowiem prawo domagać się pilnego zabezpieczenia naszego narodu przed powtórzeniem się wypadków z ubiegłych 30 lat.

Wiceminister Wolski stwierdził, że z punktu widzenia gospodarczego całkowita wartość polskich strat wojennych wynosiła 2.843,2 mld zł, wartość przedwojenną. Suma ta obejmuje ocenę zniszczonych urządzeń, uszkodzonych i wywiezionych dóbr materialnych oraz utraconej pracy ludzkiej. Z drugiej strony istnieją jednak inne aspekty tej sprawy. Nikt mianowicie — powiedział wiceminister Wolski — nie jest w stanie przeliczyć na pieniężnie „wartości” wymordowanych ludzi oraz zniszczenia procesów biologicznych, społecznych czy kulturalnych. Są to straty niemiernie i niepowetowane, i zrozumieć je mogą najlepiej te narody, które jak naród polski cierpiały od niemieckiego terroru.

Wiceminister Wolski wyjaśnił następnie bliżej zawarte w rachunku strat pozycje, dotyczące pracy ludzkiej, podając szczegóły o metodach zastosowanych dla ustalenia tej pozycji. Pozycja ta obejmuje straty gospodarcze z powodu wymordowania ogromnej liczby ludności jak również obalenie zdolności do pracy inwalidów i ciężko chorych, wartość usług wykonanych podczas okupacji w przemyśle, rolnictwie, komunikacji, poczcie, administracji i t. d. na rzecz interesów niemieckich, a w szczególności wartość pracy fizycznej i intelektualnej polskich w Niemczech i innych krajach okupowanych. Omawiając rachunek uwzględniła wreszcie obniżenie się wydajności pracy ludzkiej wtedy, kiedy można było położyć na karb skutków wojny.

Zapytany o porównanie strat wojennych Polski z tymi, które po-

niesły inne państwa, wiceminister Wolski stwierdził, że straty bilansowe naszego kraju, wyrażające się w utracie 20 proc. ogółu obywateli, wysunęły go w tym tragicznym wskaźniku do pierwszego miejsca — na pierwsze miejsce. Mamy już dane dotyczące strat narodów słowiańskich.

Straty narodów anglosaskich są kilkadziesiąt razy niższe, co poniekąd tłumaczy ich trudność obliczenia i oceny tego zagadnienia.

Jesli chodzi o straty rzeczowe, obliczone na głowę ludności, to Polska obok Związku Radzieckiego zajmuje i tu czołową pozycję. Statystyka ta ma jednak pewne ograniczenia.

Jeżeli swą się niższy poziom gospodarczy naszego kraju w porównaniu z państwami zachodnimi. Śledząc ona — konczy swe wywody wiceminister Wolski — że wojna dotknęła mieszkańców Polski w samj s-tocie ich egzystencji, oraz że osiągnęła ona maksimum swego natężenia właśnie w naszym kraju.

STRATY WOJENNE POLSKI KOMUNIKAT

Biuro Odszkodowań Wojennych przy Prezydium Rady Ministrów

Warszawa. Biuro Odszkodowań Wojennych przy Prezydium Rady Ministrów podaje do wiadomości, że po przeprowadzeniu szeregów obliczeń ustalono następującą wysokość strat wojny światowej w ludziach i dobrach materialnych:

I. STRATY W LUDZIACH:

- 1) Utrata życia — ogółem 6.028 tys. a) w wyniku bezpośrednich działań wojennych 611 tys. b) w wyniku terroru okupanta 5.417 tys.
- 2) Inwalidztwo: (inwalidzi wojenni i cywili) — ogółem 590 tys. w tym: a) dotknięci kalectwem fizycznym 530 tys. b) dotknięci kalectwem psychicznym 60 tys.
- 3) Nadwyżka zachorowań na gruźlicę (poza teoretyczną liczbę zachorowań) 1.140 tys.

II. WYNIKI I FORMY TERRORU:

- 1) Wyniki terroru: Z ogólnej liczby śmiertelnych ofiar terroru, wynoszącej 5.384 tys. (vide p. I 1 b) nadają się do podziału: a) ofiary obozów zniszczeń, pacyfikacji, likwidacji ghetto i t. p. 3.577 tys. b) ofiary więzień, obozów i innych nieludzkich obojętności (skuteczny na skutek epidemii, wycieńczenia, złego obchodzenia się i t. p.) 1.286 tys. c) zmarli poza obozami i więzieniami w następstwie wycieńczenia, ran okaleczeń, bicia, nadmiernej pracy itp. 521 tys.
- 2) Formy terroru: Okupant stosował różne formy terroru bezpośredniego i pośredniego. Na podstawie przeprowadzonej rejestracji można ustalić liczbę osób dotkniętych niektórymi formami terroru, które nie utraciły życia: a) odo-obnienie w obozach koncen-

tracyjnych, więzieniach itp. 867 tys. b) roboty przymusowe na terenie Niemiec i innych krajów okupowanych 2.160 tys. c) wysiedlenie 2.478 tys.

III. STRATY MATERIALNE:

(obliczone w złotych wg. paritetu złotego z dnia 1.9.1939 r.) — ogółem 2.584,32 mld zł.

1) Straty bezpośrednie:

- a) zniszczenie dóbr (kapitału rzeczowego) 62,024 mld zł.
- b) zabrana produkcja i usługi w okresie okupacji 26,776 mld zł.

2) Straty pośrednie:

- a) koszty związane z usunięciem niektórych rodzajów zniszczeń nie uwzględnionych w stratach rzeczowych 845 mld zł.
- b) utracona produkcja w okresie powojennym wskutek zniszczeń dóbr (kapitału rzeczowego) 52,502 mld zł.
- c) utracone nadwyżki produkcyjne osób uśmierconych i dotkniętych kalectwem 74,650 mld zł.
- d) utracona produkcja wskutek obniżenia wydajności pracy ludzkiej i rentowności kapitału w okresie powojennym 41,635 mld zł.

Podana suma strat nie obejmuje wydatków wojennych na polskie formacje wojskowe, pokrywane przez Sojuzników oraz wszelkiego rodzaju pretensji Państwa Polskiego i obywateli polskich z tytułu przerwania stosunków handlowych i gospodarczych wskutek wojny.

IV. STRATY BEZPOŚREDNIE POSZCZEGÓLNYCH DZIEDZIN GOSPODARSTWA NARODOWEGO:

- a) ogólne wraz z produkcją i usługami
- b) w substancji majątkowej — ogółem

- a) 88,800 mld zł.
- b) 62,024 mld zł.

1) Rolnictwo, ogrodnictwo, kultura specjalna

- a) 11,302 mld zł.

b) 5,240 mld zł.
2) Leśnictwo, łowiectwo i rybactwo

- a) 3,579 mld zł.
- b) 3,579 mld zł.

3) Przemysł, górnictwo, energetyka i rzemiosło

- a) 22,411 mld zł.
- b) 11,039 mld zł.

4) Handel

- a) 7,096 mld zł.
- b) 7,096 mld zł.

5) Komunikacja i transport

- a) 10,591 mld zł.
- b) 8,791 mld zł.

6) Poczta

- a) 700 mld zł.
- b) 562 mld zł.

7) Administracja publiczna, samorząd, mononole, banki i ubezpieczenia

- a) 5,340 mld zł.
- b) 3,000 mld zł.

8) Dobra kultury i sztuki

- a) 5,363 mld zł.
- b) 5,363 mld zł.

9) Szkoły i instytucje naukowe

- a) 3,622 mld zł.
- b) 1,858 mld zł.

10) Służba zdrowia

- a) 539 mld zł.
- b) 539 mld zł.

11) Sprzęt wojskowy

- a) 5,266 mld zł.
- b) 5,266 mld zł.

12) Budynki mieszkalne, gospodarstwo domowe, urządzenia biurowe: 1) osób prywatnych, 2) Stowarzyszeń, oraz zabrane usługi (praca przymusowa)

- a) 13,589 mld zł.
- b) 9,689 mld zł.

Uwaga: Terytorialna podstawa obliczenia strat materialnych jest obecnie terytorium Polski bez Ziemi Odzyskanych. Do obliczeń strat w ludziach włączono również osoby narodowości polskiej i żydowskiej na ziemiach odzyskanych Związkowi Radzieckiemu — jako mające prawo opcji (lub mogące je mieć gdyby żyły) na rzecz Polski.

Członkowie organizacji wrogo ust sunkb-ali się przede wszystkim do członków demokratyzujących organizację młodzieżowych. Jednym z takich właśnie działaczy było zwa-nych był Jan Stachowiak, instruktor ZWM, szarym demokratą, walczący z całym przesłaniem o swe-idee. Jego to organizacja, a szczególnie Kosmowski, uważała za niebezpiecznego dla siebie. Postanowiło go zlikwidować. Kosmowski od dłuższego czasu nalegał na swych współpracowników, aby Stachowiaka zamor-dować.

Z zeznań Adamskiego wynika, że liczył on na trzecią wojnę W wyniku rozprawy sąd skazał Adamskiego Stanisława, na karę śmierci, konfiskatę majątku oraz utratę praw publicznych, honorowych i obywatelskich na zawsze.

Z Miejskiej Rady Narodowej

Porządek dzienny posiedzenia Miejskiej Rady Narodowej, które odbyło się w dniu wczorajszym, obejmował cały szereg nadzwyczajnych spraw. Po przyjęciu porządku obrad i odczytaniu protokołu z poprzedniego zebrała się ob. Sawicka wygłosiła referat, w którym dała ocenę wyborów do Sejmu Ustawodawczego. Zarówno referentka, jak i zabierający głos w dyskusji zatrzymali się nieco dłużej nad oceną wkładu do akcji wyborczej poszczególnej warstwy społecznej i po szczególnych organizacjach.

Następnie odbyło się drugie czytanie i odczytanie projektu budżetu

Stuchamy białostockiego radia

Sobota, 1 lutego 1947 r.

Godz. 6.00 Transmisja audycji ogólnopolskiej z Warszawy. Program lokalny: 9.30 Artykuł wstępny: gaz. „Jedność Narodowa”. 9.45 Muzyka poranna z płyt. 9.55 Informacje. 10.00 — 11.57 Pierwsza, 11.57 Transmisja audycji ogólnopolskiej z Warszawy. Program lokalny: 14.00 Kierunek: „Kierunek” — szóstki podziemia — pędy i kłosa i Lewickiego. 14.15 Tęcza — serial — w wykonaniu Imperio A. gentina 14.45 Kwadransy: 14.55 Informacje. 15.00 Transmisja audycji ogólnopolskiej z Warszawy. 24.00 Hymn Kościół audycji.

TEATR I KINO

Teatr Miejski „Kosciuszki” — komedia w 3 aktach „M. K. Maszynski”. Początek o godz. 17.30.

Kino „Tea” — Film produkcji francuskiej „Romans Pajace” — II część filmu „Ulica Złoty”.

Początek o godz. 15, 17, 19.

Kino „Net” — „Pewnej nocy” film produkcji radzieckiej.

Początek o godz. 15, 17, 19.

Pada się do wiadomości, że na mocy decyzji Wojewody Białostockiego zostało zmieniło nazwisko Mgr. Michałowa Szajnermana, syna Franciszka i Józefy, urodzonego dnia 2 X 1906 r. w Lelowie (woj. Kielecki) zam. w Białymstoku przy ul. Św. Józefa 18, na nazwisko „Szajewski”. Zmiana powyższa dotyczy żony w/wym. Małż. z Liów.

Ulewna się zgubiona karta rejestrująca z RKU Białostocki i tymczasowo dowód osobisty, na nazw. Górski Kazimierz zam. Górskie gm. Wysoki pow. Białostocki.

Ulewna się skradzioną książkę woj. skąwą sówleńską, na nazw. Ulewna Józef zam. Złota 11.

Ulewna się zgubiony paszport na nazwisko Pletrusiewicz Izidor, zam. Białostocki 14/8.

Ulewna się zgubiony paszport na nazwisko Pletrusiewicz Izidor, zam. Białostocki 14/8.

Ulewna się zgubiony paszport na nazwisko Pletrusiewicz Izidor, zam. Białostocki 14/8.

Ulewna się zgubioną kartę przesied. 1.1.1947 na nazw. Kuklik Ryszard, zam. 11.6 Górny gm. Siedliszów.

Zam. w. 1.1.1947 na nazw. Kuklik Ryszard, zam. 11.6 Górny gm. Siedliszów.

Maszynki do kłopotliwych hurtowo po cenach fabrycznych wysłał Dom H. relowy Kraków, Golebia 6.

Państwowe Zakłady Mechaniczne zaproszają do współpracy na stanowisku referenta socjalnego z jednocześnie prowadzeniem dydaktyki. Prace wykonywane pod kierownictwem w. 1.1.1947 na nazw. Kuklik Ryszard, zam. 11.6 Górny gm. Siedliszów.

Zakraplacze, smoczki, mleczki i inne artykuły drogerii — ap. 1.1.1947 na nazw. Kuklik Ryszard, zam. 11.6 Górny gm. Siedliszów.

zobowiązany na rok 1947. Odszczono wniosek Komisji budżetowej skierujący do przekazania w ręce prywatnej lub wydzierżawienia fabryki octu i lemoniady.

Radny Szypulski, dyrektor Miejskiego Teatru w Białymstoku, słożył wyczerpujące sprawozdanie o całej dotychczasowej działalności teatru. Zreferował sprawę wychowawczą roli teatru miejskiego i domagał się zachowania go nadal w charakterze instytucji miejskiej.

W dyskusji, jaka się wywiązała nad sprawozdaniem radnego Szypulskiego zabrał głos prezydent miasta ob. Krzewniak i nacelnik wydziału finansowego Szewczyński. Obaj mówcy podkreślali ciężary finansowe, wy-

nikające z kosztów prowadzenia teatru.

W rezultacie dyskusji powzięto uchwałę zachowania teatru, jako własności samorządu, oraz skierowania do Województwa i do Ministerstwa Kultury i Sztuki z prośbą o subwydum.

Ob. Szypulskiemu złożono wyrazy uznania za dotychczasową pracę w teatrze.

Odnosnie wniosków Zarządu Miejskiego omawiano sprawę podwyżki opłat za korzystanie z Kuchni Miejskiej.

W wolnych wnioskach uchwalono przez aktywność przemianowanie ulicy P. 1.1.1947 na ulicę Ludwika Warwskiego.

10 sprawców rozpatrzyła Wojewódzka Komisja do Spraw Upaństwowienia Przedsiębiorstw

W dniach 28, 29 stycznia r. b. odbyły się publiczne rozprawy Wojewódzkiej Komisji do Spraw Upaństwowienia Przedsiębiorstw.

Posiedzeniem przewodniczył Przewodniczący Wojewódzkiej Komisji Wicewojewoda Mgr Wacław Białkowski.

Przedmiotem rozpraw były 10 spraw, w stosunku do których były wniesione przez zainteresowanych sprzeciwy. Po

rozpatrzeniu pretensyj popieranych przez adwokatów oraz przesłuchania licznych świadków Komisja wydała postanowienia, na zasadzie których 7 przedsiębiorstw zostanie przyjętych na własność Państwa, 1 skrócone, a w stosunku do 2 będzie przeprowadzone do odroczenia za pośrednictwem powołanej Komisji Biętych.

Następne posiedzenie odbędzie się 25 lutego r. b.

Bezpłatne porady prawne

Dnia 1 lutego r. b. o godz. 12.00 w lokalu Wydziału Cwilnego Sądu Okręgowego przy ul. Modlińskiej 11 na stałe otwarcie poradni prawnej dla nie zamożnej ludności. Z dniem, porady jest bezpłatne udzielanie patentów wskazówek i rad z dziedziny prawa materialnego i procesowego oraz kierowanie do adwokata, gdy zajdzie konieczność pisania podań, zażaleń i skarg lub prowadzenie spraw, przyczem również w tych wypadkach jest możliwa bezpłatna pomoc zgodna ze wskazówkami poradni na pod-

stawie uzyskanego prawa ubogich Członkami poradni są wszyscy adwokaci i aplikanci adwokacy m. Białostocki. Poradnia zorganizowana została przez Kółko Adwokatów oraz Sekcję Popularyzacji Prawa z inicjatywy Kółka Prawników Demokratów w Białymstoku.

Mamy nadzieję, iż niezawrotna liczba w jak największej mierze wykorzysta zofiarowaną pomoc prawną i zapozna się jednocześnie z nowym demokratycznym prawem Polski Ludowej.

„Augustów przeciw „Szwatom”

W ubiegłą niedzielę zespół amatorski młodzieży wiejskiej Przysposobienia Rolniczego powiatu augustowskiego wystawił w Augustowie sztukę p. t. „Szwaty”. Sztuka została przygotowana starannie i liczone się poważnie z jej powodzeniem. Jakież było jednak rozczarowanie, gdy pomimo rozesłanych przez powiatowe Biuro Rolne zaproszeń do wszystkich urzędów, organizacji społecznych oraz organizacji politycznych na pierwsze przedstawienie przybyło zaledwie 30 osób.

przeważa jednak młodzież szkolna i harcerze na drugie zaś mają rozpocząć się o godz. 6 wieczorem, został w kupony w terminie tylko jeden bilet, wobec czego nie (dł) się opo w ogóle.

Trudno wpawdzie odgadnąć, co właściwie bojkotowali augustowianie, czy sam zespół amatorski młodzieży wiejskiej, czy też p. 1.1.1947 na nazw. Kuklik Ryszard, zam. 11.6 Górny gm. Siedliszów.

CENTRALA SKOR SUROWYCH

Oddział Wojew. w Białymstoku ul. Sosnowa 47

KUPUJE

Skórki królików, zajęcy, piśmaków, lisów rudyh wydr, kun, tchory i innych zwierząt futerkowych, oraz kóz i baranów, sam i jeleni.

Płaci aktualne ceny wolnorynkowe.

Agencja Powiatowa w każdym powiatowym mieście.

Punkty skupu pisy każdej racji.

Właściwa i fachowa ocena!!!

Państwowe Zakłady Mechaniczne

Białystok, ul. Starobojarska 32

zatrudni od zaraz buchaltera-bilansistę na kierownicze stanowisko, wynagrodzenie 15.000 zł. miesięcznie, ponadto technika budowlanego i technika-mechanika z praktyką — warunki do omówienia.

Na trojaczki w Siemiatyczach

400 zł. składka Węski Kasimierz i wyw. do wpłacenia ofiary na trojaczki w Siemiatyczach następujące osoby: ob. ob. Fokowicz Zygmunt, Dumański Konstanty, Świątkowski Aleksandra, Gąrybka Teodora, Świątkowski Irene, Hajduczyński Teodora, Błaszczak Janina, Ugrzebaczka Zdzisława, Kondraczy Zofia.

270 zł. składka pracownicy Wydziału Porucznika Kom. Woj. M. O. w Białymstoku i wzywają pracowników Wydz. Gospodarczego.

300 zł. składka Lipińska i wzywają pracowników Zarządu Województwa Związku Samopomocy Chłopskiej do wzięcia udziału w wymienionej akcji: ob. ob. Kataria Danuta, Jabłonska Bogusława, Darewska Danuta, Baranowska Jadwiga, Jelenińska Jadwiga, Zatojska, Laddgo, Kłamińska, Panka Bronisława, Twardowski Aleksandra, Parowski Józef, Braniewicki Bogdana i innych.

Ofiary pieniężne

na rzecz T-wa Pomocy Uczącej się Młodzieży wciąż napływają

Ostatnie wpłaty:

1. Komenda Miasta W. P.	240 zł.
2. Związek Rewizyjny Spółdzielni	500 „
3. Spółdzielnia Mieczarska	100 „
4. Stowarzyszenie Demokratyczne	150 „
5. Sąd Gr. d. z. k.	120 „
6. Central. Osredka Włocławskiego	1490 „
7. Uczennice P. n. t. w. Liceum i Gimn. Z. n. k.	2375 „
8. Wiceminister Rolnictwa	500 „
9. Szkola Powszechna Nr 6	24 „

Kasow. 3.000 zł.

Wpłacono poprzednio 64 568 „

Ugrom. 70 284 „

Ogłoszenie

Zawiadamiamy, że Walne Zgromadzenie Członków Wojewódzkiej Spółdzielni (Zaopatrzenia Sanitarno-Farmaceutycznego w Białymstoku) odbędzie się w niedzielę dnia 16 lutego 1947 roku o godz. 10.00 w pierwszym terminie i o godz. 11.00 w drugim terminie bez względu na ilość członków, w lokalu własnym przy ul. Warszawskiej nr 69 z następującym porządkiem obrad:

- 1) Zagajenie;
- 2) Odczytanie protokołu z ostatniego Zgromadzenia.
- 3) Sprawozdanie Zarządu, Rady Nadzorczej i Komisji Rewizyjnej za rok 1945—46.
- 4) Przyjęcie bilansu i rachunku strat i zysków i udzielenie absolutorium Zarządowi i Radzie Nadzorczej.
- 5) Podział czystego zysku.
- 6) Zatwierdzenie budżetu na 1947 rok.
- 7) Wybór członków Rady Nadzorczej w miejsce ustępujących.
- 8) Ustalenie najwyższej sumy zadłużenia.
- 9) Wolne wnioski.

Dom Wypoczynkowy pracowników KKO RP w Elku przyjmie na sezon letni zarządzającą, uczciwość i fachowość obowiązkowe.

Zgłoszenia z życiorysem i świadectwami i referencjami kierować pod adres: KKO, Elk.

Prenumerata: do zarządzenia na miesiąc — 30 zł., do kwartału — 80 zł., do półroczia — 150 zł., do roku — 300 zł. Cena ogłoszeń: za tekst — 100 zł., za zdjęcie — 150 zł., za kolor — 200 zł. Ogłoszenia: 100 zł. za pierwszy tydzień, 50 zł. za drugi tydzień, 25 zł. za trzeci tydzień, 10 zł. za czwarty tydzień. Ogłoszenia: 100 zł. za pierwszy tydzień, 50 zł. za drugi tydzień, 25 zł. za trzeci tydzień, 10 zł. za czwarty tydzień. Ogłoszenia: 100 zł. za pierwszy tydzień, 50 zł. za drugi tydzień, 25 zł. za trzeci tydzień, 10 zł. za czwarty tydzień.

Redakcja i Administracja Białystok 7-12529

Wydawnictwo 22, tel. 98 i 2-17.

Drukarnia Państwowa w Białymstoku

Wydawnictwo Państwowe w Białymstoku